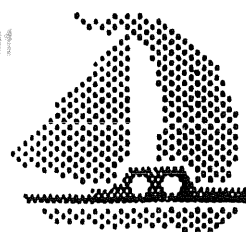
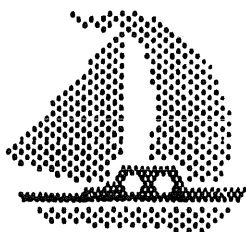
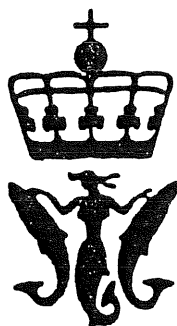

10 DES. 1991

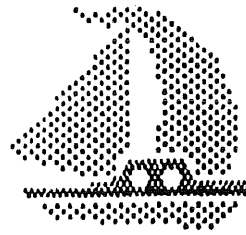
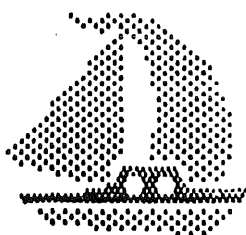

AARSBERETNING 1990

Fiskerirettderen

**i
ØKSNES**

INNHOILDSFORTEGNELSE

1. Kort om Øksnes
2. Sammendrag
3. Sysselsettingen i næringen
 - 3.1. Fiskermanntallet
 - 3.2. Sysselsettingen i foredlingsleddet
 - 3.3. Sysselsettingen i oppdrettsnæringen
 - 3.4. Avledet virksomhet
4. Fiskeflåten
5. Fiskeindustrien/foredlingsleddet
6. Råstoffsituasjonen/ilandført kvantum.
7. Havbruksnæringen
8. Annen virksomhet.

1 . KORT OM ØKSNES .

Øksnes kommune ligger på Langøya. Kommunen omfatter den nordlige delen av øya og omfatter videre Skogsøya og øygruppa i Vestbygda mot Bø kommune.

Kommunens størrelse er på 317 km² og folketallet pr. 31.12.-90 var 4812 personer.

Variasjoner mellom slette myrområder og spisse fjell preger landskapet.

Bosettingen er sprett, men hovedkonsentrasjonen av befolkningen er på Myre, Alsvåg, Strengelvåg og Stø.

Kommunesentret er Myre, med sine 2500 mennesker.

Fiske og fiskeindustri er bærebjelken for bosetningen. Oppdrettsnæringen og virksomheter tilknyttet den har de senere år fått vesentlig betydning for sysselsettingen i kommunen.

Det er fiskemottak på Myre, Stø, Klo, Alsvåg, Tunstad og på Barkestad. Den vesentlige delen av totalkvantumet ilandført på Myre. Her er det oppbygd en moderne og fremtidsrettet fiskeindustri.

Nøkkeltall for fiskeriene i Øksnes:

Antall fiskere:	394
Antall fiskeindustriarbeidere:	287
Antall sysselsatte i oppdrettsnæringen:	99
Antall fiskebedrifter (inkl. mottaksstasjoner):	9
Fiskebåter:	163
Ilandført kvantum 1990:	18.140

2 . SAMMENDRAG .

Øksnes kommune ligger på Langøya og har en størrelse på 317 km² og et folketall på 4812 personer.

Kommunen ligger gunstig til med relativt kort avstand til viktige fiskefelt.

Antall fiskere var ved årsskiftet 394. Etter et relativt stabilt antall fiskere fra 1980 og frem til 1988 registrerer en nå en viss tilbakegang.

Antall årsverk i fiskeindustrien er på 287. Dette er en økning fra 1989, men en betydelig nedgang sett i sammenheng med gjennomsnittet fra de 10 foregående år.

I oppdrettsnæringen (direkte) har en 99 personer sysselsatt. Her har utviklingen vært særs positiv når en tar i betraktning at en i 1984 hadde kunn 4 stk. i denne næringen.

I avledet virksomhet var sysselsettingen 71 stk. Her har det vært en viss nedgang.

I Øksnes hadde en 60 båter over 10 m. og 103 båter under 10 m. Driftsformen er meget variert.

Fiskeindustri/mottaksanlegg hadde en 9 stk. ved årsskiftet. 2 av disse er rene mottaksstasjoner. Strukturen en har fått, med bl.a. støtte fra Staten, er en struktur som er å "leve med" og som fremover kan danne grunnlaget for en tilfredstillende satsing ut fra de forutsetninger som det legges opp til.

Råstoffsituasjonen er ikke tilfredstillende. Dette som en følge av de strenge reguleringer. Ilandført kvantum for 1990 var 18.140 tonn. Gjennomsnittet for de 10 foregående år var 24.683 tonn.

I oppdrett har en 5 konsesjoner for edelfisk og 2 konsesjoner for smoltproduksjon. Videre har en 2 konsesjoner for torskeoppdrett. Samlet produksjon for laks er i 1990 1811 tonn.

Av prosjekter er det en rekke interessante, både kommunalt og interkommunalt. For å få en tilfredstillende utvikling på disse kreves samarbeid. "Samarbeidsånden" har hittil vært god og konklusjonen på dette må være at både næringen og de kommunale myndigheter har tro på en positiv utvikling i kommunen.

3. SYSSELSETTINGEN I NÆRINGEN.

3.1. FISKERMANNTALLET.

Sted	Blad A	Blad B
Myre	18 (41)	257 (266)
Alsvåg	1 (6)	37 (48)
Stø	4 (9)	56 (57)
Vestbygda	11 (14)	34 (34)
Steinlandsfjord	0 (1)	10 (10)
	34 (71)	394 (415)

Tallene i parantes er for 1989.

Gjennomsnittsalder på liste B er: 41 år.
Gjennomsnittsalder på liste A er: 65 år.

Utviklingstrekk:

1981	1983	1985	1987	1988	1989	1990
439	431	447	437	423	415	394

Tabellen viser et så noenlunde stabilt nivå frem til 1987. Etter 1987 har nedgangen vært foruroligende også m.h.t. gjennomsnittsalderen. Innmeldiger/utmeldinger skjer i alle årsgrupper da spesielt under 40 år. Dette viser at deler av de registrerte fiskerne skifter yrker. Tabellen viser ikke registrerte fiskere fra andre kommuner som er sysselsatte på Øksnesregistrerte fartøyer. Dette tallet synes å ha vært økende de senere år.

Rekruttering:

Tabell over antall fødte i Øksnes pr. år i tidsrommet 1964 til 1974

1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
119	134	131	117	129	122	96	118	87	105	88

Antall fiskere i gjeldende år:

10 6 10 12 10 10 10 11 9 4 3

Gjennomsnitt:

Ant. fødte: 113 Ant. fiskere: 8

Det gjennomsnittlige fødselstall ligger på 113 stk. i perioden. Antall fiskere utgjør 6 % av det årlige fødselstall.

Dersom en skal opprettholde antall fiskere over 400 må rekrutteringen øke. Det en kan anta er at andelen fremover kan øke en del som en følge av stramt arbeidsmarked. Også økning i lønnsomhet i forbindelse med større kvoter vil virke positivt i rekrutteringsøyemed. Såfremt det arbeides aktivt med motivering, utdanning og arbeidsplassenes attraktivitet er det rimelig å anta at antall fiskere vil ligge på det nivå en anser nødvendig for å betjene den fremtidige flåte i Øksnes.

3.2. SYSSELSETTING I FOREDLINGSLEDDET

Utviklingstrekk

<u>Årst:</u>	1961	1967	1972	1977	1980	1982	1986	1987	1988	1989	1990
Antall:	146	194	288	359	359	373	424	448	404	270	287

Kommentarer:

Iflg. statistikken stef antallet ansatte i fiskeindustrien betraktelig i tidsrommet 1961 og frem til 1980. Dette har sin naturlige bakgrunn i økt kvantum ilandført fisk samt bedre utnyttelse av råstoffet. Fra 1980 og frem til 1988 varierte antallet sysselsatte i fiskeindustrien fra 359 til 448. Toppen i sysselsettingen var 1987 som også er rekordår for Øksnes når det gjelder ilandført kvantum. I 1989 gikk antall sysselsatte redikalt ned. En må tilbake til først på 70-tallet for å få sammenlignbare tall. En vesentlig årsak til dette ligger i slankingen av tidligere A/L Øksnes Langenes Fiskeindustri, nå Myregruppen A/S. Omlegging i drift med sikte på rasjonalisering/efektivisering bidro til reduksjon i sysselsettingen. Økning i bearbeidingsgrad kompensere ikke reduksjon i råstofftilførselen når det gjelder sysselsettingen. I 1989 ble også ettermiddagsskiftene innstilt og dette fikk klar negativ effekt i sysselsettingsøyemed.

Fra ledelsen i bedriftene i kommunen, har det vært lagt stor vekt på jevn sysselsetting. Dette må en kunne si har lykket. Permisjoner av ansatte det siste 10-året har vært minimal. Kompetanseoppbygging har vært et sentralt element i bestrebelsen på effektiviseringsprosessen i bedriftene. Spesielt de senere år har det vært satset betydelige ressurser i denne sammenheng. Med bakgrunn i en tildels stabil arbeidsstokk innehar bedriftene pr. d.d. en kompetanse som må betraktes som svært god.

3.3. SYSSELSETTING I OPPDRETTSNÆRINGEN.

1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
4	6	20	34	43	85	99

Antall sysselsatte i oppdrettsnæringen har i løpet av en 8-årsperiode steget fra 0-100. Dette har sammenheng med at det allerede fra begynnelse av 80-tallet var stor interesse og villighet til satsing på området. Størst betydning for sysselsettingen har vært forprodusenten Biomar AS. Også på området slakting/pakking har økningen i sysselsettingen vært stor.

3.4. AVLEDET VIRKSOMHET.

Følgende virksomheter er trukket med under denne gruppen:

Samholdgruppen, 8432 Alsvåg	17
Barkestad Plastindustri	2
G.W. Nilsen AS; 8430 Myre	7
Myre Sveis og Mek. Verksted AS	4
AS Myre Elektrikkservice	1
Larsen Elcom AS, 8430 Myre	1
AS Myre Redskapssentral	6
Northern Seafood AS, 8430 Myre	6
Rydningen Bil-Båt elektro, Myre	1
Øksnes Elektro, Myre	2
Hasi Engineering, Myre	1
Marinconsult AS, Myre	2
Lineegning	10
Redskapsarbeide	2
Velferdstjeneste	2
Div. annet	7

Kommentarer:

Samlet antall årsverk i avledet virksomhet er beregnet til 71 stk. Tallene for lineegning/redskapsarbeide er anslagsvise. Sammenligner en tallene med 1988 og 1989 var disse henholdsvis 89 og 74. Reduksjonen skyldes i det vesentlige mek. teknisk service og lineegning. Permisjonene som har vært, var i det vesentlige de første månedene av året. Ved verkstedsbedriftene arbeides det intenst med sikte på å bevare eksisterende arbeidsplasser og også om mulig å øke antallet. Gjennom samarbeid forsøker verkstedene å øke "Spennvidden" i sine oppdrag. Ved verkstedene har det også foregått en betydelig produktutvikling. Dette har bl.a. skjedd med offentlig finansiell medvirkning. Som en følge av bestrebelsen på å tilpasse seg markedet, skjer det

kontinuerlig kompetanseheving ved bedriftene.

Northern Seafood AS er en nyskapning i Øksnes kommune. Selskapet ble etablert i 1988 og driver salg av fisk og fiskeprodukter.

4 . F I S K E F L A T E N

Utviklingstrekk

Følgende tabell viser utviklingen for fiskeflåten i Øksnes kommune:

Lengde i m.	1966	1973	1980	1986	1988	1989	1990
0,0 - 9,9	295	229	209	205	146	130	103
10,0 - 14,9	51	37	45	30	30	27	29
15,0 - 19,9	26	17	21	15	16	15	15
20,0 - 29,9	7	4	6	7	7	8	9
Over 30 m.	1	6	7	5	8	7	7

Tallene for flåteutviklingen i kommunen viser at det fra 60-årene og frem til i dag har foregått en betydelig endring i strukturen.

Først på 60-tallet var den overveiende del av flåten beskjeftiget i garn og linefiske. I 1960 fikk vi den første tråleren over 100 fot. Fra tidligere hadde en endel mindre trålere.

Utover i 60-årene fikk en en betydelig økning i tråltonnasjen. Spesielt da på midten/slutten av 60-tallet. Dette var et resultat av nedgangen i blåkveitefisket. En stor del av flåten som tidligere drev blåkveitefiske gikk nå over til småtrål.

Samtidig med dette fikk en nå anskaffet en del større trålere.

Småtrålerne gikk etter hvert ned i antall og interessen for disse sank. Årsaken til dette lå sannsynligvis i deres begrensede aksjonsradius og deres små muligheter til å fangste på større havdyp. "Nådestøtet" for denne fartøytype kom med innføring av de trålfrie soner som utelukket dem fra noen av deres beste områder.

Utviklingen på 70-tallet og frem til i dag kan kort skisseres som følger:

I størrelsen 10,0 - 14,9 m. var det en sterk nedgang fram til 1973. En fikk frem til 1980 en økning og deretter nedgang. Nedgangen fram til 1973 gjaldt hele størrelsesgrupperingen. Økningen frem mot 1980 skyldes økning i antall sjarker, den laveste delen av gruppen. Interessen for sjark i 1973 - 74 - 75 - 76 var sannsynligvis et resultat av finansieringsordningen. Innføring av 2.pr.lån og stønadslån gjorde det lettere økonomisk for de som ønsket å anskaffe og å drive sjark. Ut fra den utviklingen en hadde på sjarksektoren som gjaldt for hele landet, ble det fra Det Kgl. Fiskeridepartement avfattet en skriv til Statens Fiskarbank om å vise varsomhet med utlån til sjarker. Dette sammen med at

markedet kanskje var mettet gjorde at interessen for sjark sank. Etter 1980 fikk en også tilbakegang i sjarktallet.

Nedgang og høy gjennomsnittsalder for denne fartøyguppen er felles for mange større fiskerikommuner. Årsaken kan ha vært at lønnsomheten ikke har vært tilfredstillende. Også forhold som arbeidsmiljø, aksjonsradius m.v. har sikkert spilt inn.

I størrelsesorden 15,0 - 19,9 m. hadde en størst nedgang fra 1966 - 73. Dette skyldes som nevnt reduksjoner i antall småtrålere. Fra 1973 til 1990 har det vært reduksjon på 2 stk. I 1981 var det en topp i denne størrelsesgruppen med tallet 21.

I størrelsesgruppen 20,0 - 29,9 m. har tallet holdt seg så noenlunde stabilt. Her har vi en økning på 3 stk. fra 1980 - 1990.

I størrelsesgruppen over 30 m. har en trålerne. Utbyggingen her foregikk som nent på slutten av 60-tallet og utover i 70-årene.

I 1980-årene skjedde en viss fornying innen trålflåten ved at 2 eldre trålere ble utskiftet. I 1982 ble 1 konsesjon inntrukket i forbindelse med myndighetens plan om tilpassning av trålflåten til ressursgrunnlaget. I dette tidsrommet kom en også med i rekefisket. Fram til 1989 hadde en 2 reketrålere. Den ene forliste høsten 1989 uten at det enda er kommet erstatningsfartøy.

Situasjonen i dag.

Ser en på alderssammensetningen for de enkelte grupperinger er denne som følger:

<u>Lenqde i m.</u>	<u>Gjennomsnittlig byggeår</u>
0,0 - 9,9 m.	1971
10,0 - 14,9 m.	1964
15,0 - 19,9 m.	1966
20,0 - 29,9 m.	1973
Over 30 m.	1978

Gjennomsnittsalderen i de enkelte grupperinger er høy og da spesielt for fartøyer i gruppen 10,0 - 14,9 m. Laveste gjennomsnittsalder er i gruppen over 30 m. som er trålerne.

Høy gjennomsnittsalder og liten fornyelse i flåten er et fellestrekk for hele fylket. Iflg. tall fra Fiskerisjefen steg gjennomsnittsalderen fra 1980 til 1985 med 3,5 år. Iflg. foreløbige vurderinger antas 5 års-perioden frem til 1990 å ligge noe høyere i stigning. Årsaken til stigningen skyldes lønnsomheten i flåteleddet. Til tross for en betydelig bedring i finansieringsordningen på midten av 80-tallet fikk en ikke en økning i nyanskaffelser som bidro til senkning av gjennomsnittsalderen.

Selv om gjennomsnittsalderen er høy for flåten i kommunen er

standarden meget god. Dette har sammenheng med et godt vedlikehold og betydelige investeringer i moderniserings- og effektiviseringstiltak. Arbeidsmiljøinvesteringer og utstyr for bedring av kvalitet er de senere år lagt stor vekt på av rederne. I Øksnes har en benyttet seg i betydelig grad av tilskuddsordningen for arbeidsmiljøtilskudd avsatt over fiskeriavtalen.

Driftsform.

Som nevnt, har kommunen en variert flåte i størrelse. Også når det gjelder driftsform er variasjonene store. Endringer i driftsmønster har gått i retning hvor kvalitet prioriteres.

Flåten i Øksnes har følgende driftsopplegg (Fartøy over 10 m.)

lgn - 1	lsn - 1
gj - 11	rs - 3
j - 5	g - 3
lj - 6	sn - 3
glj - 4	srn - 1
sn - 1	gn - 1
gl - 4	sng - 1
gsj - 1	r - 2
l - 4	t - 6
s - 2	

l = line, g = garn, n = not, j = juksa, s = snurrevad,
r = rekestrål, t = trål.

For båter under 10 m. er hoveddriftsformen juksa. En del fartøyer mellom 8-10 m. driver også juksa i kombinasjon med garn og line.

5. FISKEINDUSTRIEN/FOREDLINGSLEDDET

Pr. i dag har vi følgende bedrifter i virksomhet i kommunen:

- Myregruppen AS
- Sommarøy Produksjonslag
- Gunnar Klo & Co. har mottaksstasjon på Klo og Stø
Virksomheten han eier på Stø, er den tidligere
bedriften Andreas Nielsen AS.
- Stø Fiskeindustri AS
- Barkestad Handel
- AS Breistrand
- Alsvåg Fiskeprodukter AS. Her kjøpes forholdsvis lite
fisk, da virksomheten her i det vesentlige er knyttet
til edelfisk.

Fra myndighetene har det i de senere år vært gitt klare signaler om en omstrukturering i fiskeindustrien. Manglende planmateriale har i mange tilfeller resultert i at offentlige midler er benyttet svært tilfeldig. I Øksnes må en imidlertid kunne hevde at strukturmidlene fra staten er benyttet meget fornuftig og at en er kommet fram til en struktur som er å "leve med" og som fremover kan danne grunnlag for en tilfredstillende satsing ut fra de forutsetninger som det legges opp til.

Fiskeindustrien i dag.

Den strukturelle utviklingen en har hatt innen fiskeindustrien har som nevnt, munnet ut i en form en må anse som et godt grunnlag å bygge videre på.

Fiskeindustriens Landsforening har over lang tid arbeidet med en organisatorisk skisse, den såkalte "nav-eik" modellen. I korte trekk går dette ut på å bygge opp et sterkt sentrum i industrien hvor en satser på industrialisering og videreforedling og flere mindre mottaksanlegg som har en viss produksjon selv, men som også supplerer sentrum med råstoff. Et slikt sentrum finnes i dag på Myre og de mindre anleggene ligger relativt godt spredt rundt om i Øksnes. På denne måten opprettholdes en brukbar service overfor den konvensjonelle flåte, særlig de mindre båtene.

Den alminnelige oppfatning av fiskeindustrien i Øksnes i dag er at den er moderne og fremtidsrettet. Den besitter en kompetanse og teknologi som er i første klasse innen norsk fiskeforedling. Virksomheten preges av større og bedre kontakt med markedene og kontinuerlig nødvendig omstilling og nyskapning. Selv om en har hatt konkurser, har omstillingen til lavere kvoter og større konsentrasjoner av andre fiskeslag gått på en måte tilfredstillende. Dette betyr ikke at situasjonen har vært eller er enkel.

Fiskeindustrien er avhengig av kontinuerlig råstofftilgang. Kombinasjonen av trålerne og konvensjonelle fartøyer gjør at en har et relativt gunstig utgangspunkt når det gjelder råstoffleveranse her i kommunen, men fangstkvantumet er for lavt.

Fiskeindustrien i Øksnes fungerer skissemessig slik:

De mindre konvensjonelle bedriftene rundt om i kommunen har en viss produksjon av saltfisk og ferskfisk som eksporteres. Dette sikrer bedrift og arbeidsstokk en viss kontinuitet i sesongene slik at en kan nyttiggjøre dyktig arbeidskraft og har utfyllende oppgaver mellom mottakene.

Den overskytende fisk og den fisk de selv er avskåret fra å bearbeide eller selge på eksport, leveres (selges) i hovedsak til de sentrale anlegg på Myre.

Dette gjelder også biprodukter som f.eks. lever. Dette fungerer relativt problemfritt, og er av gjensidig interesse for leverandører og mottaker. Dette sikrer også i stor grad informasjonsflyt og markedspriser og råfiskpriser mellom de forskjellige anlegg. De konvensjonelle bedrifter står fritt til å levere sitt overskuddråstoff til den bedrift som betaler best og gir den beste service, også utenfor kommunen.

De enkelte bedrifter.

Myregruppen AS.

Bedriften er den mest allsidige og avanserte innen fiskeindustrien i Øksnes.

Det er frosne fiskeprodukter som er hovedproduksjonen. Foruten dette har bedriften stor eksport av fersk og rundfrosset fisk, og egenprodusert saltfisk. Bedriften har forøvrig produksjon av tran og ensilasje.

Bedriften har stor grad av videreforedling av laks og oppforet torsk. Sild er også benyttet til frysing og filetering. Råstofftilførselen er relativt jevn over året og er i hovedsak basert på trålfisk. Den konvensjonelle flåte betyr også mye for bedriften både som direkte levert eller til mottaksstasjon.

Bedriften fremstår i dag som relativt veltilpasset til ressursforholdene både på sjø og land, men preges i perioder av for knapp og usikker råstofftilførsel. Bedriften kan øke sin kapasitet uten store investeringer.

Gunnar Klo & Co.

Bedriften fremstår som en moderne fiskeforeldingsbedrift med hovedvekt på frossen filet, men også stor grad av saltfiskproduksjon. Bedriften har i dag ikke tilfredstillende råvaresituasjon. Årsaken til dette er at bedriften ikke har trålere tilknyttet anlegget, samt at den relativt store konvensjonelle flåte bedriften betjener i deler av året drifter i andre områder.

Siste året har et nært samarbeide med Myregruppen AS gitt en del råstofftilførsel fra Øksnes-trålerne. Videre arbeides det med laks og sild som råstoff.

Gunnar Klo & Co. har to mottaksstasjoner, en på Stø og en på Klo. Mottaket på Stø er anlegget tidligere tilhørende Andreas Nielsen AS. Anlegget er av eldre dato og det har tidligere vært drevet produksjon av frosne, ferske og saltede produkter. Den vesentlige delen av fisk som leveres nå produsres her (salting fersk). Det resterende overføres til Gunnar Klo & Co. på Myre. Ved anlegget gjennomføres også slakting av laks. Fangstene som leveres på Klo overføres til Gunnar Klo & Co. sitt anlegg på Myre.

Stø Fiskeindustri AS.

Stø Fiskeindustri AS startet sin virksomhet i 1985. Tidligere ble bedriften drevet av Edv. C. Pedersen. Produksjon omfattet da foruten konvensjonell produksjon også filetproduksjon og produksjon a kvalkjøtt. I dag eksporteres fisken fersk, saltet eller leveres til industrien på Myre. Bedriften vil opphøre som mottak og produksjonsbedrift i løpet av 1991.

Sommarøy Produksjonslag.

Teknisk sett er bedriften av meget god standard og har stor mottakskapasitet. Bedriften produserer saltfisk og sender fersk fisk på eksport. Overskudd på fisk leveres enten til fiskeindustrien på Myre eller sendes ut av kommunen.

AS Breistrand

Ved AS Breistrand drives konvensjonell produksjon. Overskuddsfisk leveres til industrien på Myre.

Barkestad Handel.

Ved Barkestad Handel drives konvensjonell produksjon. Overskuddsfisk leveres til industrien på Myre eller sendes ut av kommunen.

Alsvåg Fiskeprodukter.

Hovedbeskjeftigelsen her er slakting av laks. Fremover vil anlegget få slakteoppgaver på oppføret torsk. Anlegget mottar en del fangster fra konvensjonelle fartøyer, men i mindre målestokk. Fisken eksporteres enten fersk eller leveres til Myre. Det foregår også en viss produksjon av saltfisk. Bedriften har en god standard og er under kontinuerlig utvikling og utbygging.

6. RÅSTOFFSITUASJONEN / I LANDFØRT KVANTUM.

Ilandbrakt kvantum i kommunen for 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990.

	TORSK	SEI	HYSE	LANGE/ BROSME	ANNET	TOTALT	VERDI
1984	8.085	12.463	1.431	776	4.624	27.379	86.180
1985	8.813	9.427	1.436	773	4.427	24.832	92.808
1986	11.282	6.363	2.640	802	3.389	24.486	117.270
1987	15.406	4.932	4.377	696	3.097	28.508	163.178
1988	11.499	4.607	3.893	461	3.888	24.651	136.733
1989	8.693	7.208	1.475	229	3.095	20.500	115.790
1990	5.061	6.873	666	481	5.059	18.140	110.258

Kommentarer.

Ilandført kvantum for 1990 ble 18.140 tonn. En må tilbake til 60-årene for å finne et så lavt ilandført kvantum til bedrifter i kommunen. For å trekke sammenligninger kan nevnes at høyeste tallet var 1987 med 28.508 og gjennomsnittet for de 10 foregående år var 24.683 tonn.

Arsaken til det lave kvantumet for 1990 har sammenheng med de strenge torskerereguleringene. Disse fikk konsekvenser for øvrig fiske da innblandingsprosenten av torsk var så stor at normalt fiske på andre sorter enn torsk ble vanskeliggjort.

7.

HAVBRUKSNÆRINGEN

Utviklingstrekk

Matfiskoppdrett av laks og ørret.

Det første oppdrettsanlegget i Øksnes ble etablert i 1973. Dette var et forsøksanleg og kom igang etter initiativ fra Vesterålen Regionråd. Havforskningsinstituttet var en viktig medspiller i forsøket. Forsøket viste at det var mulig å drive oppdrett i regionen. P.g.a. en kombinasjon av flere uheldige omstendigheter opphørte driften etter kort tid.

I 1982 fikk Skogsøy Fiskeoppdrett AS konsesjon for oppdrett. Driften kom igang i 1984 samtidig som oppstart ved Alsvåg Fiskeforedling AS. I 1986 ble det innvilget 2 konsesjoner. Selskapene Arctic Seafood AS og Stø Fiskeoppdrett AS kom i drift med sine anlegg h.h.v. 1986 - 1987. Siden konsesjonsloven ble innført har det fra Øksnes vært fremmet en rekke søknader, men p.g.a. myndighetenes begrensninger er de fleste avslått.

En konsesjon med et mindre oppdrettsvolum er inntrukket som en følge av at den ikke ble benyttet. Konsesjon som ble gitt i forbindelse med forsøksanlegget ble først inntrukket, men ble senere frigitt som en følge av forskrifter om reetablering.

Produksjonen ved anleggene har siden oppstart utviklet seg som følger:

År	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Kvantum	25	85	128	449	783	1811

Utviklingen viser at produksjonen av edelfisk i Øksnes har steget sterkt. Konsesjonsvolumet som nå ligger på 48000 m³, er maksimalt utnyttet. Det er derfor å anta, såfremt myndighetene ikke gir klarsignal for nyetablering/utvidelse, at dette ikke vil stige.

Settefiskproduksjon

Første settefiskanlegget i kommunen ble etablert i 1984/85 i Nyksund. Anlegget hadde konsesjon for produksjon av 150.000 stk. som senere ble utvidet til 250.000 stk. I 1986/87 ble et anlegg i indre Steinlandsfjord etablert. Konsesjonsvolumet for dette var på 250.000 stk. smolt.

Anlegget i Nyksund ble i 1988 begjært konkurs, men er nå i drift etter at eierne av Elvenesstrand Smolt AS har overtatt anlegget.

Matfiskoppdrett av torsk

Et anlegg for oppdrett av torsk ble etablert i 1987 etter initiativ av fiskeindustrien på Myre. Lokale fiskere og Norges Råfisklag har også eierinteresser i anlegget. Anlegget drives som forsøksstasjon i nært samarbeid med div. forskningsinstitusjoner.

Interesser fra kommunen er også medeier i Skjolge Torskefarm AS som har landets største konsesjon for torskeoppdrett. Anlegget ble satt i produksjon i 1990.

Oppdrett av skjell

Først på 80-tallet kom det igang et skjellanlegg i Steinlandsfjord. Det har siden vært tildelt 4 konsesjoner uten at noen av disse er blitt benyttet.

Forproduksjon

Fra først på 80-tallet ble det ved AL Sloforedling drevet en del produksjon av ensilage for fiskeoppdrett basert på lokale råvareressurser. Denne produksjonen er nå innstillet spesielt med bakgrunn i ustabil kvalitet på råvarene.

Alsvåg Havbruk AS driver en del mykforproduksjon for eget bruk i vinterhalvåret, og Myre Havbruk AL driver en del forsøksvirksomhet med våtfor for torsk.

Biomar AS startet opp sin produksjon i 1987. Prosjektet har sin bakgrunn i ide fra AL Øksnes Langenes Fiskeindustri og VINN, Narvik. Etableringen har vært meget vellykket og selskapet har overtatt en stor andel av det norske tørrformarkedet i tillegg til noe eksport.

Slakting/pakking

Siden 1985 har det meste av slaktingen av oppdrettsfisk vært foretatt i Alsvåg.

8 . ANNEN VIRKSOMHET

8.1. PROSJEKTER:

Av viktige prosjekter tilknyttet fiskeriene kan nevnes:

- Fiskeriservicekai/fiskeriserviceområde-
- Industrikai. Myre havn
- Bunnkjettinger. Myre havn
- Levendefiskfartøy
- Samarbeidstiltak innen verftsgruppen
- Kystsoneplan
- Fiskeriplan
 - industri
 - flåte
 - oppdrett
 - service
- Havbruksprogrammet for Vesterålen

Utdanning/kompetanseheving:

Fiskere

- Behandling av fisk ombord i fartøy
- Redskapsbehandling
- Regnskap (Ikke gjennomført, men opplegget klart)
- Turisme (Ikke gjennomført, men opplegget klart)

Fiskeindustriarbeidere

- Fagbrevopplæring
- Myhra-prosjektet
- Div. interne opplæringsopplegg.

Div.:

Som en følge av de strenge reguleringer i beretningsåret har de økonomiske resultater i såvel fiskeindustri, servicenæringen og flåteleddet ikke vært tilfredstillende.

Kystpakken for 1990 skapte store forventninger innad i næringen. Det viste seg imidlertid at resultatet av denne pakken ikke holdt de mål en i fra næringen hadde håpet på.

Usikkerhet m.h.t. kvoter førte til usikkerhet, som igjen ga seg utslag i liten investeringslyst. Dette medførte et meget lavt antall søknader i Statens Fiskarbank.

Ole Vangen.

